

TOLLBAMONDÁS

A feleségek felesége

Szendrey Júlia 1828. december 29-én Keszthelyen, az Újmajorban született. Apja, Szendrey Ignác a Károlyi család gazdatisztje volt, édesanyja Gálovics Anna.

Tanulmányait Mezőberényben, illetve Pesten folytatta, ahol a jobb módú magyar nemesi családok neveltették leánygyermeküket. Már férjhezmenetele előtt kitűnően zongorázott, idegen nyelveket beszélt, és jól táncolt: minden tulajdonság meg volt benne a társasági élethez. Ő mégis kerülte az embereket. Legboldogabbnak akkor érezte magát, ha a zongorája mellé ülhetett, vagy a fák árnyékában Heinrich Heine verseit és George Sand regényeit olvashatta. 1846. szeptember 8-án Nagykárolyban találkozott először az akkor már elismert alkotónak számító Petőfi Sándorral. Pontosan egy évvel megismerkedésük után Erdődön összeházasodtak. A pár mézesheteit Koltón, a Teleki-kastélyban töltötte. Bár az ifjú pár a szülőktől semmilyen támogatást nem kapott, mégis meg tudták teremteni saját otthonukat.

Júlia a költő legfontosabb műzsája lett: hozzá írta többek között a Reszket a bokor, mert..., a Szeptember végén, a Minek nevezzelek? és az Itt van az ősz, itt van újra... című verseit. Júlia 1848. március 15-én a párizsi trikolor mintájára saját maga varrta és tűzte férje mellére a később ismertté vált kokárda első példányát. Magának pedig piros-fehér-zöld főkötőt varrt, miközben Petőfi a Nemzeti dalt írta. Zoltán fiuk 1848. december 15-én született.

Két év jutott a nagy szerelemre. Férjét a 1849. július 20-án Tordán látta utoljára. Júlia huszonekét éves volt Petőfi eltűnésekor. Pesten csokornyai férfi legyeskedett körülötte, pletykák keringtek róla. A hírbe hozott fiatalasszonynak Horvát Árpád felajánlotta a karját, és két héttel a gyászév letelte előtt titokban házasságot kötöttek. Második házasságát országos felháborodás kísérte, Arany János ezek után írta meg A honvéd özvegye című művét. Új házasságában négy gyermeke született: Attila, Árpád, Viola és Ilona.

Júlia ez időben jelentős irodalmi sikereket ért el: verseit, novelláit, meséit minden lap szívesen közölte. Legalább száz évvel megelőzte korát. Andersen meséi – köztük A császár új ruhája és a Rendíthetetlen ólomkatona – először Szendrey Júlia fordításában jelentek meg 1858-ban. Andersen-fordításával kiemelkedő sikert aratott. Ezekben a fordításokban bátran használta a korabeli magyar gyermekfolklor elemeit is.

Hosszú szenvedés után, 150 évvel ezelőtt, 1868-ban halt meg. Temetéséről apja, a matuzsálemi kort, 95 évet megélt Szendrey Ignác gondoskodott. Közös koporsóban nyugszik Zoltán fiával, egy sírban első férje szüleivel és Petőfi Istvánnal, Sándor öccsével. A Kerepesi úti temetőben sírjára – annak ellenére, hogy Horvát Árpád feleségeként halt meg – ez van felvésve: Petőfi Sándorné Szendrey Júlia, élt 39 évet.